

VSTAJENJA DAN

POMEN IN ZNAČAJ PRAZNOVANJA VELIKONOČNIH DNI — Z VSTAJENJEM JEZUSA IZ NAZARETA JE NAPOČILA V KRALJESTVU ČLOVEŠKE MISLI NOVA DOBA. — VELIKANOC JE PRAZNIK VSTAJENJA IN PRAZNIK ZMAGE NOVIH NAČEL, KATERE JE UČIL JEZUS KRISTUS. — TEMU NAUKU JE TUJ VSAK NAPUH, VSAKO ZATIRANJE IN NADGOSPODSTVO.

Bilo je v času židovskih praznikov nekvašenega kruha, ko je prijezdil na hrbtu mezga skozi vrata Jeruzalema Jezus iz Nazareta.

Jeruzalemski narod ga je navdušeno sprejel, mu polagal na pot palme in oljčne veje in vse ga je nazdravljalo s klici: Hozana Odrešenik.

Jezus iz Nazareta je prišel v Jeruzalem, dobro vedoč, da je to zadnji odstavek v žaloigri njegovega življenja; vedel je, da gre v žrelo nasprotnika, da ne bo našel nobene milosti v očeh farizejev, pismarjev in vseh, ki so mu bili nasprotni in ki niso odobraval njegovega nastopa in nauk, ki jih je razširjal med židovskim narodom.

Jezus iz Nazareta je vedel, da gre v svojo smrt, vedel, da ne bo prišel več živ iz glavnega židovskega mesta, a kljub temu se ni skrival, kajti hotel je z najvišjo žrtvijo doprinesti dokaz resničnosti svojega nauka in istinitosti svojega prepričanja.

Tako je šel v Jeruzalem, in dogodki so se razvijali na nagel način.

Na Getzmanskem vrtu je preživel zadnje svoje ure prostosti in tam je trepetal v smrtnem strahu ter klical: Oče, naj gre ta kelih od mene, toda ne kakor jaz hočem, ampak kakor Ti hočeš!...

Prišli so odposlanci velikega duhovna ter prijeli Jezusa iz Nazareta, katerega je izdal njegov lastni učenec Juda Iskarijot.

Pripeljali so ga pred velikega duhovna in bičali so ga in zasramovali hlapci.

Videl je tudi z žalostjo, kakor mu je postal v uri slabosti nezvest njegov najbolj verni učenec Peter, kateremu je poveril že prej nalogo da nadaljuje delo, katerega je bil on započel.

Izročili so ga zatem v roke rimskega prokuratorja Poncija Pilata, ki ni mogel najti nobene krivde na tem človeku ter videl v njega zasledovanju le sovraštvo in zavist židovskega svečenstva, to je farizejev in pismarjev. Poncij Pilat si je umil roke, a kljub temu ugodil splošni zahtevi ter izročil Jezusa iz Nazareta krvniku.

Tako se je završila kralova igra velika žaloigra na Golgati in umrl je na križu trpljenja največji učenik pravice, resnice in ljubezni.

Ko je umiral na Križu Jezus in Nazareta, se je potemilo nebo in zastor v templju se je raztrgal od vrha do tal.

To je bilo znamenje, da je napočila v kraljestvu človeške misli in človeškega čustvovanja nova doba, da so pokopali stara načela in stari pravec nehanja ljudi.

Tri dni po smrti pa je soglasno z ustnim sporočilom Jezus Krist zmagoslavno vstal iz groba, — premagal je smrt in ta praznik praznujemo v teh dneh.

To je praznik vstajenja in zmage novih načel in novega nauka, ki ga je učil Jezus iz Nazareta in kateremu slede milijoni in milijoni od onih dni.

Že četrto let opraznuje ves svet Veliko Noč v orožju, s prelivanjem krvi in opustošenju, ki ga nima para v zgodovini človeštva.

Kmalo bo štiri leta, ko je izbruhnila svetovna vojna, v katero se je polagoma zapletel skoraj ves civiliziran svet in poleg tega svet, ki smatra nauke Jezusa iz Nazareta za nauke, v katerih hoče živeti ter celo izjavlja, da dejansko živi. Nauk Krista je predvsem nauk ljubezni, sprave in ponižnosti.

Temu nauku je tuj vsak napuh, vsako zatiranje in vsako nadgospodstvo enega človeka nad drugim.

VELIKI TEDEN.

Tema... črni zastori v svetišču... Truma vernikov se nemo klanja, tla poljublja, joka v silnem strahu in ob križu se drevo naslanja.

Na obrazih berem vas resnobnih, čuti, v srčnih globočinah skriti?

Mrtvec Veliki pa doli s križa na skosano ljudstvo gleda, gleda — in nebeški srečni raj obeta. Njega božja, milostna beseda...

Šepetanje osten, vzdihni tajni in pogledi od volje zahtiti...

VELIKONOČNA PESEM.

J. T., New York, N. Y.

Ko spremljali so v smrt Resnico večno, so mislili, da boljše bo, bolj srečno življenje vseh; da bode vsepovsod

le tisti gospodar, ki je močnejši, da bo namah napočil v najčistejši popolnosti največje sreče dan.

Na Golgati je široma razpeta visela križana Resnica in prokleta drhal se gromko je režala v dlan.

Ko je umiral On — Moč in Resnica — se je v grobeh vsled čudežnega klica vzbudila mahoma življenska moč.

Od vrha pa do tal je zagrinjalo pretrgalo se, in nebo je dalo sred jasnega popoldne temno noč.

Vsa širna zemlja se je zamajala, prečudna, silna groza je navdala s slabostmi obložen človeški rod.

A tretji dan je vstal. On, ki s krvjo je potrdil, zapečatil nauke svoje je tretji dan vstal ter zmagal smrt.

Kako je danes? Golgata ves svet je; na Golgati nedolžni svet razpet je v morilec iz dneva v dan narašča srd.

Čimbolj pa je ponižana resnica, čimbolj teptana, bičana pravica, tem veličastnejši bo zmage dan.

Sovražniki si bodo segli v roko s prijateljstvom, z ljubeznijo globoko bo sleherni v obilici obdan.

Vstajenja dan! Približaj se, približaj! Odrešenik, usmili se, ponižaj se k nam ter srca z upanjem navdaj!

Daj, da bo silnemu trpljenju sledil svobode čas, da bo v življenju trpina hipee sreče enkrat vsaj!

NAŠA VELIKANOC.

ALI IZPOLNUJE SEDANJI SVET TE VZVIŠENE NAUKE? — ČLOVEKU SE SKORAJ ZDI, DA JE OSTAL GLAS JEZUSA GLAS UPLJOČEGA V PUŠČAVI. — SEDANJE GROZOTE JE POVZROČIL BOJ ZA EKSISTENCO IN ŽELJA PO NADVLADI. — TODA TUDI TA VOJNA BO ENKRAT KONČANA IN ČLOVEŠTVU BODO NAPOČILI NOVI, LEPŠI DNEVI.

Kršćanstvo izjavlja, da so vsi ljudi otroci istega očeta in da imajo raditega tudi vsi enake pravice do življenja, sreče in blagostanja na tem svetu a seveda tudi iste dolžnosti napram posameznemu in skupnosti.

V koliki meri se nauki Krista, ki je premagal smrt in ki živi še danes med nami dejanski izpolnjujejo v krščanskem svetu, je razvidno iz velikanske nesreče, ki je prišla nad svet ravno raditega, ker je ostal glas Jezusa iz Nazareta glas upljočega v puščavi in ker še vedno vladajo pravečni živinski instinkti v človeku, kojih glavni predmet je ohranjenje samega sebe na škodo obstoja drugega.

Boj za eksistenco tako glede posameznika kot glede narodov je kriv vseh sedanjih grozot.

K temu boju pride še pohlep po vladi, strast nadvlade in stremljenje nekaterih posameznikov kot narodov, da so vedno prvi in odločilni v zboru narodov.

Sedaj je čas Golgate, umiranja celih narodov in preiskušnje kot še ni prišla nad človeški rod.

Temu času pa mora slediti neizprosno tudi čas vstajenja, kajti kot je Jezus Krist vstal iz svojega groba ter premagal smrt in nje temo, tako bo tudi človeški od premagal smrtno agonijo, v kateri se nahaja sedaj, ter praznoval praznik vstajenja.

Takrat bo napočil čas, ko bodo v obilni meri poplaničane sedanje žrtve, ko bo obrnil sad nauk, ki ga je pred dva tisoč leti učil Nazareneec.

Tako vstajanje in tako prebujenje pa mora priti narodom le v slučaj, da vstanove trdne temelje za resnično prebujenje in resnično vstajenje.

Ti temelji bodo morali obsajati iz nauk kot jih je učil veliki Nazareneec ter še iz drugih principjev, ki bodo vodili človeški rod v njega počenjanju in ki bodo dajali prava v odnošajih med posameznimi člani velike človeške rodbine.

Predno pa bo mogoče doseči ta cilj, bo treba pomesti z vsem, kar je dosedaj vzbujalo sovraštvo med narodi ter povzročalo katastrofe, ki so dosegle svoj višek v sedanjih svetovni vojni.

Z uveljavljanjem vseh teh nauk in principjev in z udeleževanjem teh nauk v praktičnem življenju ter v medsebojnih odnošajih med narodi ter tudi z izsiljenjem upoštevanja teh principjev od strani onih skupin, ki bi se ne hotele pokoriti splošni postavi človeštva, je prišlo tudi vsem narodom resnično vstajanje iz sedanje smrti in sedanjega groba sovraštva in nasprotovanja.

Takrat bi napočili človeštvu in bodo najbrže tudi resnični dnevi svobode in bratske ljubezni.

Človeški od bo na temelju teh principjev pričel živeti novo življenje, ki bo res vredno, da se ga živi in ki bo pomenilo zanj nov dan in neskaljeno mirno bodočnost.

Do tega miru je morda še daleč, prav tako kot je preteklo že skoraj dvatisoč let ter nauki Krista še vedno ne najdejo dejanske uporabe v vsakdanjem življenju narodov.

Krepiti in bodriti pa nas mora že misel sama, da tak prepoved in tako vstajanje narodov ni izključeno in da se najboljše sile človeškega rodu razvijajo v tej smeri ter jamčijo končno zmago ljubezni nad sovraštvom, pravice nad krutostjo in vpoštevanja slabega proti nasilnosti močnega.

Dosedaj se še ni v nikaki vojni stavilo v naprednje moralnih principjev in v vsaki vojni so šli edinele za merjenje dejanske moči med obema nasprotnikoma. Sedanje povdaranje moralnih sil nam je porok, da se giba smer svetovnega razvoja proti dejanskemu vstajenju in prepodu človeštva.

V SVETIŠČU.

Ah, zvečite, rože ve krvave, rože trpkoga spoknanja, tu ob grobu Kristovem zvečite, rože bridkega kesanja!

z grehi, krivdami vsa obtežena, tu Njegov se križ nasloni!

Vrelec božje milosti, tolažbe lije, glej iz ran presvetih... Duša moja, dvigni se, ah, dvigni — konec boji blodenj kletih!

Vesele velikonočne praznike želim vsem Slo-
vencem širom Amerike.

FRANK SAKSER

General Wood in vojna.

000

GENERAL WOOD SE JE VRNIL Z BOJIŠČA. — ZAHTEVA, DA SE NAGLO POŠILJA VOJAŠTVO V FRANCIJO. — PRAVI, DA MORA IMETI AMERIKA 2 MILJONA VOJAKOV. — ZAVEZNIKI NISO ZADOVOLJNI. — ANGLEŽI BODO ZDRŽALI. — NEMCIJA JE OBDOJENA NA KONEČNI PORAZ. — POMANJKA NJE ZRAKOPLOVOV.

000

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 26. marca. — Generalni major Wood je danes pred senatnim odborom za vojaške zadeve nujno priporočal, da se pošilja v Francijo vojaštvo in oprema, ako hoče Amerika imeti v vojni učinkovit delež. General, ki se je ravnokar vrnil iz Francije, je priporočal, da se Amerika podviza z vsem, kar je v stiku z vojno.

Zasedanje tega odbora je bilo za zaprtimi vratmi in generala Wooda so vprašali za njegovo mnenje glede nemškega navala na angleško armado ter je rekel, da ni vzroka za kako bojazen.

General je rekel, da je položaj sicer resen, da pa bodo Angleži zadržali Nemce in mogoče jih bodo celo pogonili nazaj.

Wood je tudi rekel, da so Nemci ob angleški fronti v premoči. General Haig je napad pričakoval in je bil tudi pripravljen pustiti nekaj ozemlja. Angleži ne bodo pogonjeni v beg in bodo zopet polagoma zavzeli ozemlje.

Po mnenju generala Wooda so Nemci v napadu imeli zelo velike izgube in so se postavili v položaj, kjer bodo Angleži vzporedno še večje morjenje. Nemci so zdaj izpostavljeni ognju z dveh strani in skoro gotovo je, da bodo Angleži strašno pritisnili.

General Wood pravi, da je zelo težavno, da bi mogli Nemci obdržati zemljo, katero so zavzeli pri prvem sunku. Angleži imajo teorijo, uničiti in v puščavo izpremeniti vse, zemljo pustiti brez zavetja, potem pa bodo Angleži sipali cele potoke ognja na sovražnika.

V splošnem je rekel general Wood, da Angleži in Francozi čutijo največje zaupanje v svojo moč in da ne bodo samo zadržali Nemce, temveč da jih bodo tudi pogonili nazaj. Angleška in francoska morala je izborna in so prepričani, da bodo z ameriško pomočjo zmagali.

Ko je general Wood govoril o nemški ofenzivi, je izrazil prepričanje, da bo ofenziva prej vstavljena, predno bo sovražnik dosegel kako materialno korist. Ta ofenziva se bo najbrže izpremenila v boje na odprtemu polju.

Zaradi tega je priporočal, da se vežbajo ameriški vojaki ravno tako v bojih na prostem, kakor tudi v bojih v zakopih.

Rekel je tudi, da je po njegovem mnenju in mnenju zaveznikov častnikov tej ofenzivi prisojeno le kratko življenje, dasiravno je bil početni uspeh večji kot pa so zavezniki ali pa celo sovražnik pričakovali, zlasti kar se tiče velikega števila vpljenjenih angleških topov.

Po generalovem mnenju pa ni mogoče, da bi Nemci dosegli svoj cilj, namreč da bi prodrli do Kanala, ali pa da bi ogrozili Pariz.

General Wood je brez ovinkov povedal odboru, da so Angleži in Francozi zaradi počasnosti, kakor se Amerika pripravlja, zelo nezadovoljni, kajti mislili so, da bodo Združene države, ko bodo enkrat v vojni, pokazale večjo moč.

Zavezniki narodi so računali na Ameriko da bo dogotovila dovolj tonaže za izgubo po podmorskih čolnih. Toda zalaganje ni bilo — zadostno!

Ako Amerika hoče, da bo zaveznikom res nudila občutno pomoč, je rekel general Wood, da mora na vsak način poslati v Francijo — kakor hitro je mogoče — 2 do 2 in pol milijona vojakov. Ako je dovolj ladij, se mora do konca leta spraviti v Francijo najmanj — dva milijona vojakov.

Wood je rekel, da bi Amerika morala imeti pet milijonov vojakov na vežbališčih. Odlasati se ne sme prav nič, da se doseže to število. Potrebno je, da se večja ameriška armada v Franciji toliko časa, da je dobljena zmaga.

Člani odbora so bili zelo presenečeni, ko je povedal general Wood, da ameriška armada ne vporekajo niti enega — ameriškega aeroplana. Amerika je sicer zalagala Anglijo z aeroplani, svojim vojakom pa ni poslala niti — enega. Nemci lahko letajo nad ameriško črto, Amerikanci pa so odvisni od tega, kakše aeroplane jim morejo dati — Francozi.

Poročila, ki pripovedujejo, s kako lahkoto letajo nemški letalci nad ameriški četami, potrjuje tudi general Wood, kajti Amerikanci nimajo letal, s katerimi bi lahko odbijali sovražnika. Francoski letalci varujejo ameriško črto proti sovražnim letalcem, toda včasih so kje drugje tako zaposleni, da ne morejo dovolj stražiti, zaradi tega imajo nemški letalci svobodno roko.

Včasih letajo Nemci tako nizko, da Amerikanci lahko streljajo na nje z revolveri.

General Wood je rekel, da je največjega pomena, da Amerika gradi aeroplane, da je dovolj deležna te vojne. Rekel je, da je 1.000 letalcev z ameriško armado, da pa nimajo niti enega stroja s katerim bi kak Amerikaneč mogel leteti.

Na tozadevno vprašanje je general Wood rekel, da novi Liberty motor po mnenju francoskih izvedencev ni sposoben, da bi se mogel bojevati z aeroplani; njegovo delovanje bi bilo omejeno samo na bombardiranje.

Zahteval je, da se pošilja v Francijo samo deli aeroplanov, ki bi se tam izdelovali.

Vojaštvo, ladje in artilerija so po vrsti, kakor so imenovane, tri stvari, katere potrebujejo zavezniki od Združenih držav.

WM. H. TAFT.

bivši predsednik, ki igra precejšnjo ulogo v ameriški politiki.

Washington in nemška ofenziva

NEK WASHINGTONSKI VOJAŠKI IZVEDENEC JE IZJAVIL, DA SE NI TREBA AERIKANCEM NIČESAR BATI. — NIKDO NE SME MISLITI, DA BI ZAVEZNIKI NE IMELI NIKAKIH IZGUB V TAKO VELIKI OFENZIVI KOT SE SEDAJ VRŠI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 26. marca. — Bitka se vrši v smeri kot so pričakovali to naši vojaški izvedenci.

Temu naziranju glede najnovejših razvojev je dal danes izraza nek vojaški izvedenec visokega čina.

Ameriški narod ima dosti vzroka biti miren — je nadaljeval — kajti maršal Haig vodi svoje sile na mojsterski način. Isto velja tudi glede francoskih poveljnikov, ki so prevzeli sekcijo vojnega ozemlja, ležečo severno zapadno od La Fere.

Zadnja poročila govore o izgubah številnega angleškega vojnega materiala v številni par tankov.

To je del igre ter je bilo kaj takega pričakovati.

Sila nemškega udara kaže nad vsak dvom, da je sklenil kajzer izsiliti odločitev na tej fronti in da je voljan plačati ceno ki se bo seveda povečala, ko bo bitka napredovala.

Če bi se Nemcem posrečilo zavzeti Amiens, bi najbolj zapadni del njih črte napredoval do točke, zapadno od direktne črte do Calais. Vsled tega bi bilo potrebno za dobavne vlake, prihajajoče južno od Calais. To bo pomenilo veliko izgubo. Nemci pa morajo šele vzeti Calais. Tega cilja niso mogli odseči pri številnih prilikah v preteklosti.

Jaz tudi ne vrjamem, da bi zamogli vzdržati sedanji naval dosti dolgo časa da bi dospeli v Amiens ali drugih točk, ležečih tako na zapadu.

Poročila kažejo, da je maršal Haig že prišel s protiofenzivnimi gibanji v precejšnjem obsegu. Ta gibanja se bodo gotovo še povečala, razširila in postala uspešnejša. Vsak dan lahko pričakujemo poročilo o važnem udaru na sovražniške črte v kakem bolj ali manj oddaljenem pozorišču od sedanjega pozorišča velike bitke.

Moja sodba je, da izgube sovražnika niso tako velike kot kažejo to centite, ki prihajajo iz Londona in Pariza, namreč 100.000 na dan. Nobenega dvoma ne more biti, da so izgube velikanske. Nekatera poročila naših prijateljev govore kot o presenetljivih, vendar pa kajzer in Hindenburg očitno nista presenečena, kar je razvidno iz dejstva, da se naval še vedno vrši in da postaja prodiranje v angleške črte na številnih mestih vedno bolj globoko.

Ne smemo zanemarjati važnosti nemškega navala. Ne more se posvetiti pažnje tej točki. Dobro bi bilo za naš narod, da se spravi vanj nekoliko strahu. Seveda smo polni upanja glede končnega izida vršee se bitke in vojne same. Angleška in francoska vlada ter oba naroda sta na enak način zaupna. Kljub temu pa ne smemo pustiti, da bi nas to zaupanje slepilo pred možnimi nevarnostmi položaja in vsak pokus zmanjšati nemšk operacije je slabši kot bedast.

Zavezniki in Združene države morajo tudi pričakovati velikanskih izgub predno bo vojna dobljena. Angleži bodo morali brez dvoma pretrpeti velike izgube v namestu, da obdrži Amiens.

Če bodo plačali naši prijatelji dosti visoko ceno, ne bo mogel Hindenburg nikdar dobiti Amiens.

Po moji sodbi je ves nemški pohod v bistvu političnega značaja, dasiravno se ne sme zaničevati dosedanjih vojaških uspehov. Tekom naslednjih par dni bo mogoče končno določiti, kaj upa nemško vrhovno vodstvo doseči v vojaškem smislu na bojnih črtah.

V slučaju, da bodo dosegli Nemci svoje glavne cilje, in ko se bo slednje končno ugotovilo, bodo zavezniki najbrže dali potrebo slediti njihovim taktiki ter žrtvovati možno brezozirno v namenu da dobe nazaj izgubljeno ozemlje ter izsilijo odločitev, ki mora nekega dne gotovo priti na zapadni fronti.

Eksplodizija v Jersey City.

000

VOJAŠKO SKLADIŠČE ZLETELO V ZRAK. — DELAVNICA ERIE ŽELEZNICE JE UNIČENA. — TRSKJE JE NESLO VEČ MILJ DALEČ. — POMOL NA NASPROTNI STRANI HUDSONA SE JE TUDI VNEL. — POLDRUG MILJON DOLARJEV ŠKODE.

000

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

V 6 nadstropnem poslopju Jarvisovega skladišča na Provost St. v Jersey City je večeraj popoldne kmalu po tretji uri nastala eksplozija, ki je poslopje raznesla na drobne kose. Potresel se ni samo Jersey City, temveč tudi New York in Brooklyn.

V skladišču je bilo naloženega mnogo vojnega materiala za ameriško vojsko v Franciji. Kaj je povzročilo eksplozijo, se ne more dognati.

Proti večeru, ko je bil ogenj, ki je nastal takoj po eksploziji, pogasjen, se je razvidelo, da je bilo škode okoli poldrug milijon dolarjev. Delavnica Erie železnice, v kateri dela 500 delavcev in delav in ki je bila v popolnem obratu, je bila popolnoma porušena.

Erie železnica nima drugih delavnic v razdalji 100 milj, zaradi tega je železnica zelo prizadeta. Poleg tega pa je bilo še uničenih 13 lokomotiv, ki se danes ne morejo nadomestiti za prvotno ceno 30 tisoč dolarjev. V sedanjem času je vsaka lokomotiva vredna večkrat toliko. Zgorelo je tudi 20 železniških voz, od katerih vsak je predstavljal večjo ceno kot 2 tisoč dolarjev.

Zaloga vojnega materiala skupno s skladiščem je bila vredna nad milijon dolarjev. Cela zaloga je bila pripravljena za prevoz v Francijo in je obstajala iz bodoče žice, raznih konserv, paradižnikov, fižola, kave in drugih jedil. Vrednost tega materiala se ne sme ceniti po tržni ceni temveč po tem, kako težko je zopet dobiti tako zalogo.

Kolikor se je moglo proti večeru dognati, ni nikdo izgubil življenja, dasi se je sploščka domnevala, da je bilo usmrčenih mnogo oseb. Niti nevarno ranjen skoro ni bil nikdo. Zahvaliti se je malemu ognju, ki je nastal pred eksplozijo in je bil takoj dal alarm, da so mogli vsi še o pravem času zbežati na varno.

Izvedenci pravijo, da so se vsled dima vnele nekatere kemikalije, ki so bile v skladišču.

000

Položaj na Zapadu.

NEMCI SE VEDNO NAPREDUJEJO NA VSEJ FRONTI. — ZAVEZNIKI SO SE UMAKNILI NA NOVE POZICIJE. — NEMCI PRAVIJO, DA SO ZAJELI NAD 900 TOPOV IN PREKO 100 TANKOV. — AMERIŠKI, FRANCOŠKI IN ANGLEŠKI VOJAKI SE BORE RAMO OB RAMI. — SILNO VROČA BITKA SE VRŠI NA OBEH BREGOVH REKE SOMME.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Berlin, Nemčija, (preko Londona). Na skrajno levico črte je vrgel na, 26. marca. — V silno vroči bitki pri otvarjenju bitke te bitki na obeh bregovih reke Somme so se razvila nova faza — pravi nemško nočno oficiojno poročilo. — Sovražnik se umika na široki fronti.

Mi smo že na več mestih šli mi pozicij, katere smo imeli pred sommsko bitko leta 1916 in sicer v zapadni smeri.

Zdaj se nahajamo pred Albertom. Zavzeli smo Lihons, Roye in Noyon.

Dnevno poročilo se glasi:

V veliki bitki, ki se vrši na Francoskem, so si naše čete večeraj priborile nekaj novih uspehov. Angleške divizije, katere so privedli iz Francije in Italije ter francoske divizije, so vprizorile na naše čete vroče napade. Vse te napade smo odbili.

Sveže angleške čete so z vso silo napadale na široki fronti v smeri proti Albertu. Sovražnika smo po vročem boju pogonili nazaj.

Pri Courcettele in Pozieres smo prekorčili železniško progo Bapaume-Albert.

Neko prejšnje poročilo naznaja, da je število topov, katere so zavzeli Nemci, naraslo na 963. V zavzetih pozicijah so našli Nemci 100 tankov. Izstrelili smo 93 zrakoplovov ter šest balonov.

Angleško uradno poročilo.

London, Anglija, 26. marca. — Nocoj je sporočil feldmaršal Haig z bojne cone na francoskem bojišču, da se bitka nadaljuje na celi fronti južno od reke Somme.

Nemci so vprizorili nove napade v bližini Chaumes, sredi poti med Albertom in Noyonom (v bližini Lihonsa, o katerem pravijo Nemci, da so ga zavzeli. Lihons se nahaja zapadno od nove angleške črte.)

London, Anglija, 26. marca. — Ni lahko dati enotnega pregleda vseh posameznosti v tako velikanskem konfliktu in glede ozemlja na fronti 50 milj kamor so vrgli Nemci najmanj 600.000 mož in fanterijskih divizij.

Položaj se izpreminja vsako uro in velika črta valovi ter omahuje kot na eni točki, ko nemške sile prodirajo naprej ali kadar jih je majhen oddelek infanterije pogonjamo mi nazaj z ozemlja, ki so ga zavzeli.

V zgodnjem jutru smo zopet potisnili naprej škotske in angleške čete skupaj, ter pogonili Nemce nazaj na obeh straneh vasi. Tekom večera večerajšnjega dne so se vršili izvanredno mešani boji, tekom katerih sta bili obe črti pomešani druga v drugo ter oddelki enega ali drugega nasprotnika na tej in drugi strani. Ko je prišel večer, smo se umaknili, na nepretrgano in pripravljeno črto nadalje proti zapadu.

Tukaj in ob celi fronti je povest junaškega bojevanja ter ctopenjvitega naganja nazaj.

Nemogoče je ugotoviti, kakšne so bile nemške izgube na tem delu fronte, vendar pa mislim, da ni tako pretiravanje reči, da bi se naše izgube še ne dale primerjati z onimi sovražnika, če bi izgubili sleh nega moža, zaposlenega na naši strani, to je mnenje naših mož, ki so bili zaposleni z bojem in ki zamorejo poznati položaj.

Tukaj jih je nekaj, ki mislijo, da znašajo nemške izgube že več kot 200.000, kar je videti fantastična številka, ki pa kljub temu temelji na kalkulacijah, katerim se ni lahko protiviti. 200.000 ali pol milijona mož je mogoče nizka cena, če bi uspešno izvedli svoj veliki udarec, a dosedaj ni še nobenega znaka o tem. Mi smo neomajani ter se nahajamo na fronti pred njimi. Nemške trditve glede števila vojnih jettikov so absurdne. Na sektorju južno od tukaj, ki je bil središče Cambrai fronte, je ostala naša črta praktično nedotaknjena skozi ves prvi dan in če bi naši ljudje ne dobili povelja pasti nazaj, da se zenači splošno črto, bi bili še vedno pripravljeni držati črto do zadnjega.

Na levem krilu te sekcije se je borila 51. divizija highlanderjev, kot že omenjeno od vrhovnega poveljnika. Ta divizija je ona, ki je imela čast, da so jo stavili Nemci na črno listino angleških divizij ot najbolj strašno izmed vseh naših; kjerkoli pride ta divizija v akcijo je videti, da noče omajati v sovražniku njegovega dobrega mnenja o sebi.

Na desnem krilu sektorja južno od Gonzeaucourta se je tudi prav posebno odlikovala nadaljna škotska divizija namreč deveta. Med tem dvema so bile angleške čete, in po našem prostovoljnem umaknjenju s pozicij, katere smo držali zmagoslavno ves dan, so pričeli Nemci pritiskati naprej ter nadaljevati z napadi z največjo odločnostjo.

Troci pozivlja na boj.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Moskva, Rusija, 26. marca. — Boljševiško glasilo "Izvestija" objavlja poziv, katerega je izdal Leon Trocki in v katerem pozivlja narod, da sodeluje pri organizaciji armade, s katero se bo branila revolucija. Naznanja tudi, da bo v kratkem izdana odredba za splošno obvezno vojaško službo. Vsi bivši aktivni častniki bodo poklicani kot učitelji, bodo pa pod kontrolo narodnih komisarjev.

Nuncij pri papežu.

Rim, Italija, 26. marca. — Apostolski nuncij v Monaeom Mgr. Pacelli, ki opravlja službo tajnega posredovalca med nemškim znanjnim ministarstvom in Rimom, je v Rimu, kjer ima vsak dan konference s papežem in papeževim državnim tajnikom. Ta obisk je najbrže v zvezi s papeževim predlogom, da se zračni boji omejijo samo na vojaške predmete. Papež želi, da bi vse bojujoče se države sprejele ta predlog. Razširjeme pa so tudi govorice, da so nunciju bile zaupane listine, ki odpravljajo nemške mirovne načrte in vsebujejo navodila, da bi jih potrdil tudi papež, predno bodo predloženi sovražnikom.

Turčija zahteva Krim.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 26. marca. — Turški listi zahtevajo, da se mora na podlagi samoodločevanja Krim priklopiti Turčiji, kakor so bile baltičke provincije pridružene Nemčiji.

VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE ŽELI VSEM
NAROČNIKOM, PRIJATELJEM
IN ČITATELJEM
"GLAS NARODA"
UREDNIŠTVO.

Vstajenje!

Zopet so sijali zlati solnčni žarki skozi goste zimske zavese ter prepočili mrzle vetrove, ki so nam pretresli ude do kosti. S kakim veseljem vsakdo pozdravlja čas spomladi, katero smo tako težko pričakovali. Da gremo še enkrat v ta prelepi, divni svet. Vse se odzija, mati narava se zopet odziva v svoje zelene krilo, drobne cvetke kijejo iz zemlje, vzdigujejo svoje nežne glavice iz zimskega spanja v novo življenje. Ptice se vračajo iz daljnih krajev na svoje stare domove, vasele žigole, iščejo si gostega grma, kjer bodo gojile svoj nežni rod.

Da, vse prenovljeno! Vsi z veseljem pozdravljamo vstajenje dan! Tudi mi praznujemo vstajenje Gospodovo, dasi ne tako veselo, kakor smo ga nekdanj, kajti tudi čez naša srca leže temne zavese otočnosti. Vem, da vsi, kar nas je na tujem, imamo svoje preko morja, tam v nesrečni domovini, ko se jih že ob vsaki priliki spominjamo, tem bolj se jih pa še ob teh velikih praznikih, ko je človeku dom najljubši, čeprav skromen. In danes tam doma ni vstajenja, praznujejo ga z ono žalostjo, kakor na dan mrtvih, ko klečejo ob grobovih. Pred dvema letoma smo upali do lani, od lani smo upali do letos, da bo mir, da bomo praznovali vstajenje naše domovine z Vstajenjem Gospodovim. Ali naše upanje je le sen, ki se prikrade v sredi noči in izgine, predno zasije jutranja zora. Res, žalostna je usoda, ki nas je ločila od naših, malo drugače kakor smrt.

Dolgo je že, dolgo, kar smo prečeli zadnje vrstice on enkrat morja: meni se zdi, da je že cela večnost. Težko smo čakali spomladi, toplih solnčnih žarkov, cvetoče vigradi. Prišlo je vse to, toda ni onega, kar je tako nestrpno čakamo, namreč miru. En sam pozdrav, ki bi ga pisala roka očeta ali materine, o, kako bolj z veseljem srečam bi pravnovali ta veliki dan vstajenja!

Kako težko čakamo trenutka miru, kajti ta beseda mir bi olajšala na tisoče in tisoče teh strašnih dolgotrajnih muk. O, kako brezmejno, velika je kupa trpljenja, ki so ji primorani pogledati do dna naši bratje, sinovi. Kedar bo li izpraznjena, saj zemlja mora biti za vsa prepojena s človeško krvjo in vendar se ni dovolj; teče naprej dan za dnem, brez odmora. In sedaj zopet živimo v upanju v prihodnje leto, da pride mir in sprava, tedaj bomo vsi praznovali naplenci dan vstajenja v našem življenju!

Anna Marin.

O Čehih in Slovaki.

Od prvotne plemenske diferenciacije se ni ohranilo na Češkem nič bolj izrazitega. Vse se je združilo v teku časa v enoto in v čemer so se razlikovali okraji v notranjosti telesno, jezikovno in etnografično (na pr. po kroju), vse to se je v zadnji dobi izgubilo, izvemši nekatere malih ostankov.

Nova civilizacija, od polovice XIX. stoletja, šola, vseobča vojaška dolžnost in podobni faktorji vse hitro zabrisujejo. Samo na Moravskem je ohranjena večja notranja in zunanja razlika, toda ta se tudi bliža svojemu koncu.

Na Češkem so trije pasovi glavnih čeških dialektov: jugozahodni, srednji in severovzhodni, a nimajo tako močnih znakov, da bi tudi zunanje bolj določno stopali na površje. Nasprotno temu pa tvorijo manjši kraji ki so si ohranili svoj dialekt in drugo, posebno kroj, zanimive narodopisne otoke in imajo tudi posebna imena, ki so jim jih dali sosedi.

Tako je stopil na površje v nedavnem času določneje mali plzenski okraj na zahodu (Zalesje, Podlesje) in na vzhodu Litomyšelsko z orliškim dialektom in sedaj se razlikujejo na jugovzhodu Blatjaki (od blata — jezer med Sobjeslavu in Trebonjo) in na jugozahodu v Šumavi poseben češki rod Hodov danes, odkar je del okoli Tahova in Primde pomemben, samo v bližini Domažlic.

Za tip češkega kmeta veljajo dosedaj ljudje iz Podlipskega.

Posebnost Hodov je dala povod raznim teorijam o njih postanku. Že Pavel Stransky, pozneje Rueffer, Erben, Grabowski so menili, da so to — Poljaki, ki so se naselili pod Bretislavom. Toda v hodoškem dialektu ni sledu poljske. Sicer se ohranitev Hodov pojasnjuje z zahodnim gorskim krajem, s tradicijami in privilegiji, s katerimi so bili kot mejni stražniki od čeških kraljev obdarovani že v XIV. stoletju.

Več plemenskih posebnosti je ohranjenih na Moravskem. Tu lahko dobro razlikujemo štiri plemena, in to ne samo jezikovno, ampak tudi s pomočjo drugih znakov telesnih in narodopisnih, glavno kroja, in kar je še več — narod sam to razliko čuti in jo uporablja.

Najboljši in pravzaprav dosedaj najzanesljivejši ir znan dokaz je dialekt, v drugi vrsti narodni kroj. Druge razlike niso znanstveno obdelane.

Na tem temelju vidimo, da sega predvsem iz Češke na Moravsko čisto češka oblast pri Češko-moravski visočini, katere meja se začne pri poljskem otoku Olešnici in gre čez Stjepanov, Radostin, Merin, Opatov do Pulice pri Bitovu, kjer prehaja v nemško deželo.

Na severovzhodu Moravske in v Šleziji prebivajo Lahji (kraj se imenuje Laško) in zavzemajo Opavsko in češki pas Tešinskega in na Moravskem zagazdo med deželo in mesti Friedlandom do okolice Sulhodola. Novegr Jičina, Štramberka in Frenstata.

Lahi se ne rabi med ljudstvom splošno (poleg nje ga je tudi ime Valahi in lokalna imena Herali, Kozlovjani in Dulani). Laški dialekt ima močne sledove poljskega vpliva.

Pleme Valahov in sicer pravih prebiva na jugu od Lahov v široki okolici Vsetina tako, da gre meja od Štitne na reki Vlari čez Vlahovice, Ujezd, Zadvrice itd. do V. Karlovice. Zunaj se še pripojijo prehodni kraji na severu (okoli Nov. Jičina, Kelča) in na jugu pri Zlínu.

Jezikovno spadajo Valahi pravzaprav k Slovakiom toda ljudstvo se od njih srogo razlikuje, in tudi v kroju je različno. To je ljudstvo čisto slovaškega izvira, na katerega je prešlo samo ime rumunskih Valahov, ki so prišli s svojimi čredami in s svojimi pastirskim gospodar-

stvom in nazivjem v XI.—XIII. stoletju do Malih Karpatov in se tudi med ljudstvom izgubili.

Najoriginalnejše pa ne pa so — moravski Slovaki, ki so istega postanka z ogrskimi Slovaki, toda danes so različni po svojem življenju in jezikovno tako, da ima na Moravskem samo ovek pas 18 naselbin ogrski značaj, tako zvani Kopaničarji, Hornjaki. Pri moravskih Slovaki se še drži narodni kroj in polni sijajnosti in v taki pestrosti, da razlikuje J. Klvana 28 skupin, ki se ločijo med seboj po — kroju.

Čisti Slovaki zavzemajo jugovzhodni kos Moravske od Vlari čez Vlahovice, Pzlovice do reke Morave, ki tvori potem zahodno mejo do Rohatca, odkoder se meja slovaške dežele obrne nazaj proti severu čez Vracov do Breclave — tu se imenujejo Podlužaki — tako, da je tu reka Morava zopet vzhodna meja.

Za Dyjo spadajo sem še 3 poslovačene hrvatske vasi v valčiškem okraju: Nova Vas, Hlohovec in Poštorna. To čisto slovaško ozemlje je okroženo s prehodnim pasom, ki se vleče od Čejkovic do Zlína.

Meja kroja, ki jo je določil Klvana, pa gre drugače: od Hrozenkova čez Banov do Napajedlov, od tod do Koryčan, Hustopeči, Podovina — pusti Bojkorsko in Lubačevsko valaškemu kroju.

Vse, kar ostaja v notranji Moravski od teh naštetih krajev, spada po Bartošu plemenu Hanakov, ki je znan nasproti sangvinistično kolektivnim Slovakiom v ljudski tradiciji po svoji bodri flegmatičnosti. Pravo jedro Hanakov prebiva na reki Hani med Vyškovim, Hulimom, Přerovom, Olomucom in Prostějovim.

Po kroju so se delili Hanaki na rumene in rdeče — po barvi hlače iz kože — in rdeči poleg tega še na Banjake pri reki Hani, na Blatake pri Blatu, na Zabečake na levem bregu Bečve in Moravčike pri Moravi.

Rumeni so bili zagazdeni med reko Hano in pa Blatom.

Oblast ogrskih Slovakov se lahko razdeli samo po — teoriji, in to dialektološko na zahodno oblast (na Nitri in Vagu), srednjo (na Gornu, gornjem Vagu) in vzhodno od meje Gemera in Liptova proti vzhodu.

Te imajo mnogi za poslovačene Ruse, in dejstvo je ta se na celi vzhodni slovaški meji v spiški, šaryški, vzhodski in zemplinski stolici ruske občine neprenehoma slovačijo. Bolj znana skupina so tu naprimer tako zvani Sotaki v zemplinski stolici, katerih ime, ki pride od pravnega zaimka "co", nima prav nič opraviti s starimi Jordanisovimi Satagi.

Podobna lokalna imena so Magurani v Spišu, Trpaci v Nirehazli. Sicer je med lokalnimi oblastmi ogrskih Slovakov najbolj tipičen originalni Detva v zvolenski stolici, v katerega ljudstvu je Madjar O. Hermann iskal tuji postanek, hercegovinski, seveda napačno.

Starejši narodopisi in po njih tudi novejša knjige navstevajo kot posebne slovaške plemenske tipe še tako zvane žafrance, olkarje, piskrovece, stekleničarje itd.

To so pa samo posebni tipi popotnih trgovcev, ki hodijo po Evropi od davnih let in ne — plemenski tipi. Posamezne vrste teh trgovcev so šle v svet seveda iz določnih krajev na primer piskroveci samo iz gornjega dela renčanske stolice iz občin Visoka, Makov, Rovne, Zakopie, Čaca in Krasno; olkarji in žafranci iz turčanske stolice. Na Moravskem so podoben tip rezarji iz Bojkovic.

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal Alojzij Dostál.

(Nadaljevanje.)

Božidar malo pomislja, kaj bi več med živimi — storil. Nato pa pelje poslanca k Slavomiru. Nikolaj in tovariši ga lebelo gledajo in se čudijo. "Pustimo ga, morda se gre zavali, ker smo jih tako pošteni naklestili in tako vzvišenega polanstva ne smemo zadržavati." Vojaki se zasmejejo. Nikolaj rim besedam in posejedo po travi t igri, da si preženo dolgčas. V Slavomirovem šotoru so se vedno zborovali višji poveljniki in so hoteli ravno oditi k počitku. Božidar naznanil nemškega poslanca.

"Aha, že prihajajo prositi", si mislijo vsi. Voditelj reče, da naj sel takoj vstopi.

Sel vstopi, pokloni se zbranim mežem in poda glavnemu poveljniku listino ter odide iz šotoru. Komaj pogleda Slavomir v pismo, obledi ter vidi se, da kar z očmi požira vsebino kratkega lista.

Vsi navzoči opazijo izpremembo na njegovem obličju in nestrpno čakajo pojasnila.

Konečno Slavomir vendar prebere pismo. Pogleda po okolosteh in reče z resnim glasom: "Vas knez vas pozdravlja."

"Knez?"

"Saj si knez ti."

"Nikoli!" odgovori Slavomir odločno. "Samo za čas vojne sem prevzel vodstvo, naš pravi knez je v ujetništvu."

"Osepljen je, morda ga že ni"

Javna zahvala.

Gospod
JACOB WACHSIC,
6702 Bonna Ave.,
Cleveland, O.

Genjeni:

Poročam vam, da mi je vaše mazilo za lasse popolnoma pomagalo. Bil sem skoro že popolnoma plešast. Na kar sem začel rabiti vašo Alpen tinkturo. So mi lasje zopet popolnoma zrastle, za kar se vam zahvaljujem. Prosim pošljite mi še eno steklenico Alpen tinkture za lasse. Priročno vam pošljem denar za naročeno.

Anton Yavornik,
2301 — 8th Ave., North
Great Falls, Mont.

VELIKANOČNA ZORA.

"Svetopolk se za nas ne meni. Tožba za tožbo se glasi iz ust moravskih voditeljev.

Svetopolk je bil v resnici mnogo kriv: prednika, svojega strica je pahnil s prestola, Nemcem je bil naklonjen, ker je z njih pomočjo zasedel kneževski prestol.

a ljubezni svojih podanikov si ni pridobil. Kar je pa najbolj odvrglo srca Moravcev od njega, je bilo to, da tedaj, ko so vstali nemški škofje proti Metodu in ga zvično zvalili v svoj okraj, ni storil zanj drugega, kakor da je izpregovoril nekaj praznih sočutnih besed. Drugače pa se čisto nič brigal za njegovo rešitev.

Zato se danes ni nihče potegnil za kneza.

Slavomir zvije pismo okoli roke in hoče izkušati zvestobo svojih bojevnikov.

"Kaj pa, če vaš knez prosi pomoči od svojih podložnikov?"

"Lahko, zelo lahko je sestri naša

tron, ko je temelj pripravljen in da po se živimo pritrjevali govorimo.

"Ne menite se za take prošnje. Knez se vrne in vas lahko zopet proda."

"In Metodu pusti v ječi."

"In po naši svobodi bi segal. Svojo in čjo in s svojimi rokami smo si pridobili neodvisnost in ne damo je več iz rok. Kdo ve, kake zveze je sklenil Svetopolk sedaj z Nemci."

"Mislna, da ni ničesar objubil", zagovarja Slavomir kneza, "ko bi ne bil objubil Nemcem nadvlade, bi ga izpustili."

"Počas, gospod, počas! Tudi ko bi ga kar na lepem izpustili, je od nas odvisno, ako ga pripoznamo za kneza ali ne."

Vseh oči se obrnejo na drznega govornika. Bil je grajščak Murko, ki je glasno povedal to, kar so vsi skrivali v svojih srcih, česar si niso upali naravnost izreči, se-

da po se živimo pritrjevali govorimo.

"Svetopolk sedaj vidi, na koga se sme zanesiti, na čegavo moč mora opreti prestol. Verovat je Nemcem in oni so ga ogoljufali; moči svojega naroda ni zaupal in ta ga sedaj ne mara. Mi si izvolimo kneza po svojem sreću, kneza, ki bo le v svojem ljudstvu iskal opore in moči, a ne pri besedoloznih sovražnikih."

"Niste že čuli, kaj vam piše, kaj vam ukazuje Svetopolk. Potem boste drugače mislili in govorili. Poslušajte!"

Slavomir razprostre pismo ter bere:

"Mojemu ljubljenu narodu, najvdanjšemu služabniku Gospoda, vsem drugim rojakom pozdrav!"

Zbrani se zasmejejo.

(Dolje pričniti)

Iz zakladniškega urada.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj. Vi jih boste potrebovali po vojni.

KUPUJTE VOJNO-VARČEVALNE ZNAMKE OBVEZNICE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plač ljive na četr let. Lahko prihranite

S PETINDVAJSETIMI CENTI, če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih agentur vam bo povedalo vse glede teh znakov. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE.

TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znankah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sežite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znankah za poštino registrirane pisma, v katerem vam bomo poslali znak.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znakke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znakke le 3 cente za poštino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bude podpisano s lastnoročnim podpisom istega, ki bude kupil znakke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

